

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Рівненської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Рівненської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Рівненської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та погіршення розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозується послаблення інфляційних та девальваційних процесів.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 23.1% (у III кварталі 2020 року – 15.4%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** нижчими темпами: 69.2% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 61.5%), у цілому по Україні – 49.2%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають курс гривні до іноземних валют, доходи населення та витрати на виробництво (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 69.2% респондентів (у попередньому кварталі – 84.6%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств** вищими темпами: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 8.3%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3% (таблиця);
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 15.4% (у III кварталі 2020 року – 23.1%) (таблиця), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у III кварталі 2020 року – 40.0%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – 15.4% та 30.8% відповідно (у попередньому кварталі – 0.0% та 15.4% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.4%) (графік 4). У цілому по Україні очікується зменшення кількості працівників – «мінус» 9.9% (графік 4);
- **стрімке зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва** вищими темпами: баланси відповідей – 100.0% та 76.9% відповідно (у III кварталі 2020 року – 76.9% та 38.5%) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, вартість трудових ресурсів та курс гривні до іноземних валют (графік 7);
- **прискорення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 53.8% та 76.9% відповідно (у III кварталі 2020 року – 38.5% та 69.2% відповідно) (графіки 6 і 4).

Брак кваліфікованих працівників респонденти назвали **головним чинником, що стримує спроможність підприємств нарощувати виробництво** (графік 5). Значно вище, ніж у попередньому кварталі, оцінено вплив коливань курсу гривні щодо інших валют.

Підприємства і надалі очікують зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом не змінилися (графік 9). Наявність інших джерел фінансування залишається головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів. Значно посилюється вплив чинника «невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання» (графік 10).

Усі респонденти області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

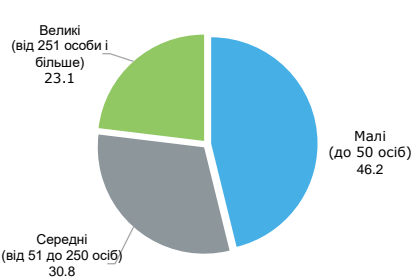
- **поточний фінансово-економічний стан** поліпшився й оцінюється як **добрий**: баланс відповідей – 7.7% (у попередньому кварталі – «мінус» 15.4%). У цілому по Україні фінансово-економічний стан підприємств поганий: баланс відповідей – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва вищий, ніж нормальний**: баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних ресурсів**: баланс відповідей – 15.4% (у III кварталі 2020 року – 16.7%).

Паспорт вибірки^{1,2}

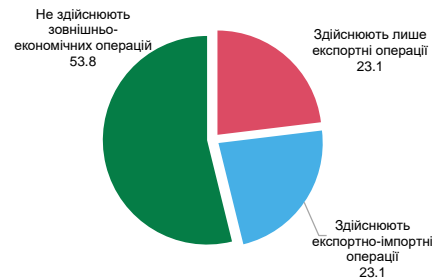
Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

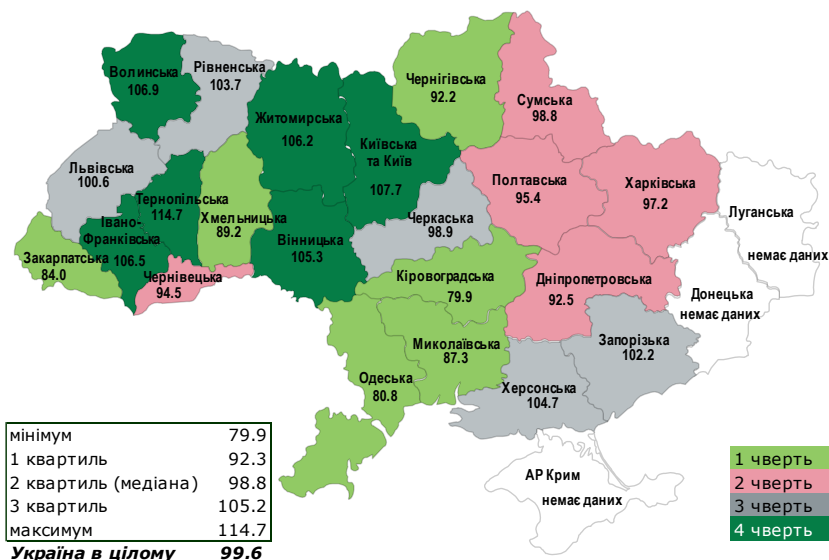

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 06–27 листопада 2020 року;
- опитано всього 13 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Рівненської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	15.4	0.0	8.3	-8.3	-20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	15.4	7.7	0.0	23.1	-15.4
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-9.1	-20.0	-30.0	0.0	15.4
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	0.0	20.0	-9.1	15.4	30.8
кількості працівників	0.0	7.7	-16.7	-15.4	7.7

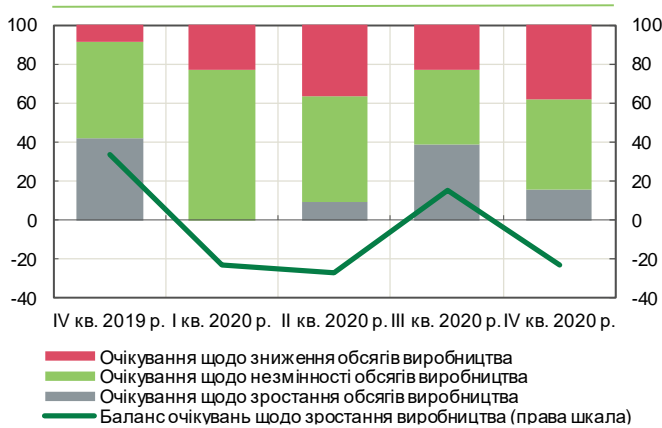
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

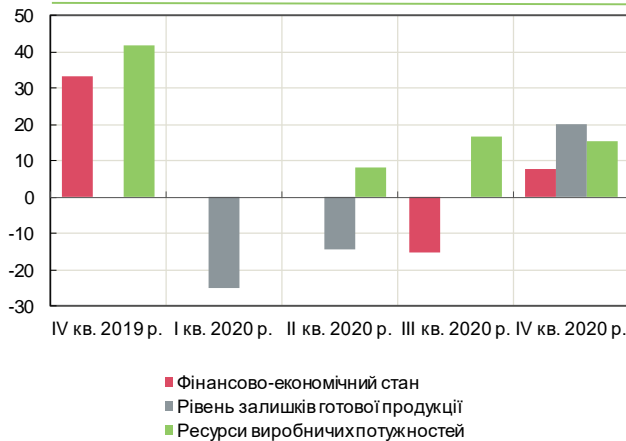
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

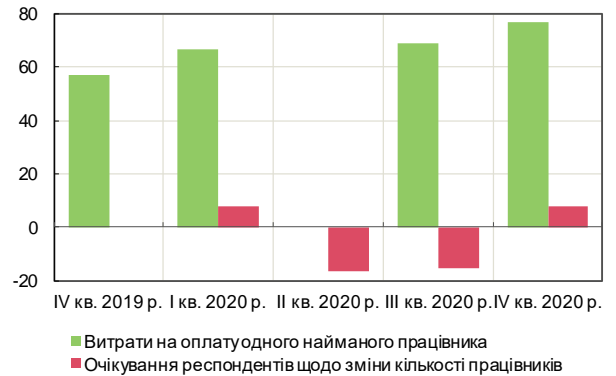
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

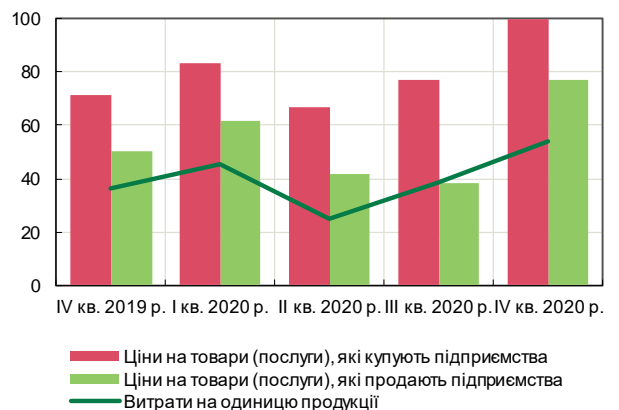
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

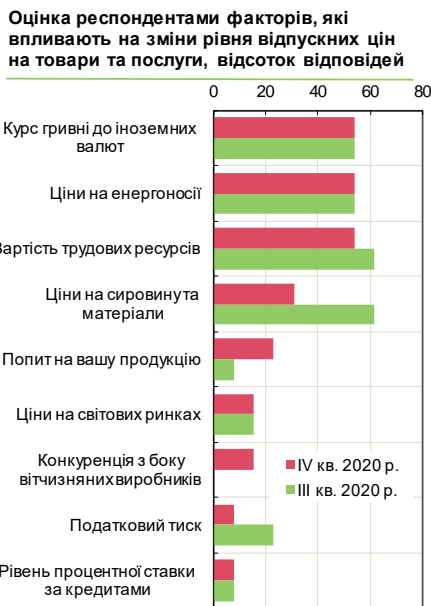
Графік 6

Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

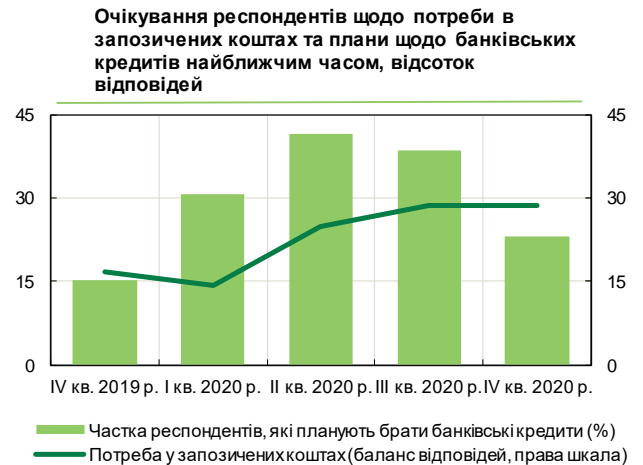

Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

